

Almindelige bemærkninger

Baggrund for lovforslaget

Danske og europæiske virksomheder konkurrerer i stigende grad på viden og teknologi. Derfor har EU-landene i fællesskab vedtaget at arbejde for en udbygning af forskningen og for en mere effektiv overførsel af nye ideer og opfindelser fra den offentlige forskning til erhvervslivet.

Over de senere år er flere danske forskningsinstitutioner kommet i gang med at patentere egne opfindelser. Imidlertid har arbejdet med kommercialisering af forskningsresultater budt på en række vanskeligheder.

Professionel teknologioverførsel stiller på én gang krav om en kombination af teknisk, juridisk og kommerciel ekspertise. Med lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (forskerpatentloven) fra 1999 fik institutionerne pligt til aktivt at arbejde for erhvervsmæssig nyttiggørelse af forskningens resultater. Samtidig var det forudsat, at institutionerne alene skulle opbygge et begrænset administrativt beredskab til at understøtte kommercialiseringen, mens den specialiserede ekspertise skulle rekvireres fra det private marked.

I overensstemmelse hermed har de fleste patentaktive institutioner opbygget interne patentenheder. Derimod har samspillet med det private marked ikke skabt det forventede udbud af ekspertise. Med de hidtidige rammer har det derfor ikke været muligt at opnå det ønskede beredskab for teknologioverførsel.

For bedre at udnytte det kommercielle potentiale i forskningen er der fremover brug for at styrke teknologioverførslen på flere fronter. Den opsøgende indsats i forskningsmiljøerne bør udbygges, og institutionernes opfindere bør i højere grad have tilbud om assistance fra sagkyndige inden for patentering og kommercialisering. Den forretningsmæssige vurdering af nye opfindelser bør styrkes, og markedsføringen af forskerpatenter bør tilføres nye kræfter. Hertil kommer, at erhvervslivet forventer en professionel og forretningsmæssig betjening, når der indgås licensaftaler i relation til opfindelser fra den offentlige forskning.

Det betyder, at der er brug for at skabe nye muligheder, således at teknologioverførslen fra den offentlige forskning kan organiseres mere effektivt. Samtidig er det vurderingen, at en sådan organisering forudsætter et udbygget samarbejde, hvor flere institutioner, innovationsmiljøer mv. går sammen om at udvikle markedet og løfte opgaverne med patentering, licensformidling og servicering af forskningens samarbejdspartnere i erhvervslivet.

I en række af vore nabolande er det almindeligt, at offentlige forskningsinstitutioner organiserer deres aktiviteter med teknologioverførsel i selskabsform. Efter gældende lovgivning har danske universiteter og sektorforskningsinstitutioner ikke en tilsvarende mulighed. Endvidere har det været et ønske, at offentlige forskningsinstitutioner skulle have lettere adgang til at engagere sig økonomisk i innovationsmiljøer mv. Det er regeringens vurdering, at man ved at skabe sådanne muligheder vil kunne fremme samarbejdet og øge omsætningen af patenter og licenser til erhvervslivet.

Kommercialisering af opfindelser fra forskningen kan også ske ved etablering af nye højteknologiske virksomheder. Et særligt problem for sådanne virksomheder er muligheden for at rejse den nødvendige startkapital. Derfor er det en fordel, hvis nye virksomheder kan betale for patentrettigheder mv. med aktier eller anparten i virksomheden frem for kontant betaling. Hidtil har der været begrænset mulighed for at betale for rettigheder fra den offentlige forskning med ejerandele. Mulighederne har alene omfattet nogle former for immaterielle rettigheder og alene betaling med aktier. Det er regeringens vurdering, at man ved at fjerne disse begrænsninger vil kunne fremme etableringen af nye forskningsbaserede virksomheder.

Lovforslagets formål

På denne baggrund fremsætter regeringen nærværende lovforslag, som skal give offentlige forskningsinstitutioner mulighed for at stifte og eje selvstændige selskaber for teknologioverførsel. Lovforslaget har til formål at styrke konkurrenceevnen ved at fremme omsætningen af ny viden og teknologi fra den offent-